

Установа адукацыі
“Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў”

Факультэт інфармацыйна-дакументных камунікацый
Кафедра гісторыка-культурнай спадчыны

УЗГОДНЕНА

Загадчык кафедры

Д.В. Герасіме́нак

“20” 01 2026 г.

УЗГОДНЕНА

Дэкан факультэта

Ю.М. Галкоўская

“20” 01 2026 г.

ВУЧЭБНА-МЕТАДЫЧНЫ КОМПЛЕКС ПА ВУЧЭБНАЙ ДЫСЦЫПЛІНЕ

МУЗЕІ БЕЛАРУСІ

для спецыяльнасці 6-05-0322-01 Бібліятэчна-інфармацыйная дзейнасць

Складальнік: Лупашка І.Г., дацэнт кафедры гісторыка-культурнай спадчыны,
кандыдат культуралогіі, дацэнт

Разгледжана і зацверджана на пасяджэнні Савета факультэта інфармацыйна-
дакументных камунікацый

“20” студзеня 2025 г., пратакол № 5

Рэцэнзенты:

Навукова-метадычны савет дзяржаўнай установы “Музей гісторыі горада Мінска”;

С. А. Пацыенка, дацэнт кафедры менеджменту сацыяльна-культурнай дзейнасці, кандыдат культуралогіі

Разгледжана і абмеркавана на пасяджэнні кафедры гісторыка-культурнай спадчыны
(пракакол ад 19.12.2025 № 5)

ЗМЕСТ

1. ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА	4
2. ТЭАРЭТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ	7
2.1 План-канспект лекцый	7
3. ПРАКТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ	18
3.1 Тэматыка семінарскіх і практычных заняткаў	18
4. РАЗДЗЕЛ КАНТРОЛЯ ВЕДАЎ	22
4.1 Заданні да самастойнай работы студэнтаў	22
4.2 Пытанні да заліка	22
4.3 Крытэрыі ацэнкі вынікаў вуэбнай дзейнасці студэнтаў	23
5. ДАПАМОЖНЫ РАЗДЗЕЛ	26
5.1 Вучэбна-метадычная карта вучэбнай дысцыпліны	26
5.2 Асноўная літаратура	27
5.3 Дадатковая літаратура	27

1 ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Вучэбна-метадычны комплекс па вучэбнай дысцыпліне “Музеі Беларусі” для студэнтаў спецыяльнасці 6-05-0322-01 “Бібліятэчна-інфармацыйная дзейнасць” распрацаваны на аснове адукацыйнага стандарту вышэйшай адукацыі першай ступені АСВА 6-05-0322-01-2023 па спецыяльнасці 6-05-0322-01 “Бібліятэчна-інфармацыйная дзейнасць”, зцверджанага Пастановай Міністэрства адукацыі ад 21.08.2023 г. № 270, вучэбных планаў БДУКМ па спецыяльнасці 6-05-0322-01 “Бібліятэчна-інфармацыйная дзейнасць”.

Музейная сетка Беларусі мае трывалыя традыцыі, якія сфарміраваліся яшчэ ў папярэднія стагоддзі. Станаўленне і дзейнасць музеяў цесна звязана з асаблівасцямі гістарычнага працэсу, што разгортваўся на беларускіх землях. Роля музейных устаноў у развіцці сучаснага грамадства не абмяжоўваецца толькі рамкамі культурнага развіцця краіны, а выходзіць далёка за іх межы.

У сучасных умовах назіраецца актыўнае ўзаемадзеянне музеяў і бібліятэк (сумесныя праекты, выставы, мерапрыемствы і інш.). Азнямленне з разнастайнасцю музейнай сеткі Беларусі і асноўнымі кірункамі дзейнасці сучасных музеяў студэнтамі спецыяльнасці “бібліятэчна-інфармацыйная дзейнасць” падаецца актуальным, паколькі фарміруе міжпрадметныя сувязі, спрыяе пашырэнню прафесійнага кругагляду і развіццю навыкаў работы з рознымі крыніцамі інфармацыі.

Прадметам вучэбнай дысцыпліны “Музеі Беларусі” з’яўляюцца працэс фарміравання музейнай сеткі краіны, зборы дзяржаўных і прыватных музеяў Беларусі, дзяржаўная музейная палітыка, асноўныя накірункі дзейнасці і перспектывы развіцця беларускіх музеяў, нацыянальнае музейнае заканадаўства.

Вызначальнай *мэтай* выкладання вучэбнай дысцыпліны з’яўляецца вывучэнне студэнтамі сучаснага стану музейнай сеткі Рэспублікі Беларусь, асноўных кірункаў дзейнасці беларускіх музеяў і іх перспектыв.

Мэтавая накіраванасць вучэбнай дысцыпліны “Музеі Беларусі” прадугледжвае вырашэнне шэрагу *задач*:

- прасачыць на фактычным матэрыяле асноўныя этапы станаўлення і развіцця беларускіх музеяў;
- выявіць характэрныя тэндэнцыі і асаблівасці арганізацыі музейнай справы ў Беларусі на сучасным этапе;
- азнаёміцца з разнастайнасцю музейнай сеткі Беларусі;
- вызначыць уплыў сацыяльна-эканамічнага, унутрыпалітычнага і культурнага развіцця на сучасны стан і дзейнасць музеяў Беларусі;

- сфарміраваць уяўленне аб музеі як сацыякультурным інстытуце.

У выніку вывучэння вучэбнай дысцыпліны студэнты павінны *ведаць*:

- асноўныя кірункі дзяржаўнай музейнай палітыкі;
- структуру музейнай сеткі Рэспублікі Беларусь;
- сучасны стан музеяў і музейнай справы Беларусі;
- асноўныя кірункі і дасягненні ў музейным будаўніцтве на сучасным этапе;

- ролю музеяў у развіцці культуры краіны.

Студэнты павінны *ўмець*:

- аналізаваць крыніцы і літаратуру па тэме;
- даць характарытыку беларускай музейнай сеткі;
- аналізаваць гісторыю стварэння і вопыт дзейнасці асобных музеяў, склад іх калекцый;
- вызначаць месца і ролю музеяў у культурным жыцці асобных рэгіёнаў.

Студэнты павінны *валодаць*:

- прафесійнымі навыкамі ў аналізе і выкарыстанні інфармацыйных рэсурсаў музеяў Беларусі;
- стварэннем інфармацыйных прадуктаў розных відаў па тэме курса;
- навыкамі эфектыўнай камунікацыі, неабходнай для арганізацыі сумесных праектаў музеяў і бібліятэк.

Вучэбна-метадычны комплекс вучэбнай дысцыпліны “Музеі Беларусі” распрацаваны з улікам пастаўленых задач, адпавядае вучэбнай праграме “Музеі Беларусі” і ўзгоднены з праграмамі вучэбных дысцыплін “Гісторыя беларускай дзяржаўнасці”, “Культуралогія” і інш.

У ходзе адукацыйнага працэсу па вучэбнай дысцыпліне студэнт павінен набыць не толькі тэарэтычныя і практычныя веды, уменні і навыкі па спецыяльнасці, але і развіць асабісты каштоўнасны, духоўны патэнцыял, сфарміраваць якасці патрыёта і грамадзяніна, які гатовы да актыўнага ўдзелу ў сацыяльна-культурным жыцці краіны.

Актывізацыі самастойнай работы студэнта ў накірунку пошуку і выкарыстання ведаў, атрымання самастойнага вопыта вырашэння задач садзейнічаюць такія дзейсныя педагагічныя метадыкі і тэхналогіі, як:

- гісторыка-тэматычны падыход;
- тэхналогіі праблемна-модульнага навучання;
- тэхналогіі вучэбна-даследчай дзейнасці;
- камунікатыўныя тэхналогіі (дыскусіі, дыялогі, абмен думкамі і інш.)

- метада аналізу канкрэтных сітуацый.

Для кіравання вучэбным працэсам і арганізацыі кантрольна-ацэначнай дзейнасці выкладчыкам рэкамендуецца выкарыстоўваць рэйтынжавыя, крэдытна-модульныя сістэмы ацэнкі вучэбнай і даследчай дзейнасці студэнтаў, варыятыўныя мадэлі кіруемай самастойнай работы, вучэбна-метадычныя комплексы. У практыку правядзення семінарскіх заняткаў мэтазгодна ўкараняць метадыкі актыўнага навучання, дыскусійныя формы.

Зместам вучэбнай дысцыпліны “Музеі Беларусі” прадугледжана фарміраванне наступнай кампетэнцыі:

- аналізаваць сучасны стан музейных устаноў Беларусі, ацэньваць перспектывы іх далейшага развіцця.

У адпаведнасці з вучэбным планам на вывучэнне вучэбнай дысцыпліны “Музеі Беларусі»” прадугледжана 90 гадзін, з іх 34 гадзін – аўдыторныя заняткі. Прыкладнае размеркаванне аўдыторных гадзін па відах заняткаў: лекцый – 14 гадзін, семінарскіх заняткаў – 2 гадзіны, практычных заняткаў – 18 гадзін.

Рэкамендаванай формай бягучага кантролю ведаў студэнтаў з’яўляецца праверка заданняў рознага тыпу, якія выконваюцца ў межах семінарскіх заняткаў (вуснае апытанне, праверка выкананых заданняў). Рэкамендаванай формай прамежкавага кантролю ведаў студэнтаў з’яўляецца залік.

2 ТЭАРЭТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ

2.1 План-канспект лекцый

Уводзіны

Агульная характарыстыка музейнай сеткі Беларусі на сучасным этапе. Сістэматызацыя і класіфікацыя музеяў Беларусі (па розных класіфікацыйных прыкметах). Профілі музеяў (гістарычныя, мастацкія, літаратурныя, прыродазнаўчыя, навукова-тэхнічныя, комплексныя).

Тыпы музеяў па роду дзейнасці і адраснай скіраванасці (навукова-даследчыя, навукова-асветніцкія (масавыя), вучэбныя, дзіцячыя).

Сістэматызацыя па тыпу захоўваемай спадчыны (калекцыйныя, ансамблевая, асяродкавая, жывыя).

Сістэматызацыя музеяў па адміністрацыйна-тэрытарыяльнай прыкмеце.

Дзяржаўныя і прыватныя музеі. Музеі міністэрстваў і ведамстваў (музеі ўстаноў сярэдняй і вышэйшай адукацыі, экспазіцыі Музейнага фонда Нацыянальнага Банка Рэспублікі Беларусь, Музея пажарнай і аварыйна-выратавальнай справы Навукова-даследчага інстытута пажарнай бяспекі і пытанняў надзвычайных сітуацый Міністэрства надзвычайных становішчаў Рэспублікі Беларусь, Цэнтральнага музея войск Міністэрства унутраных спраў, Анатамічнага музея пры Беларускай дзяржаўнай медыцынскай універсітэце, Музея гісторыі медыцыны і інш.).

Асновы заканадаўства Рэспублікі Беларусь у сферы музейнай дзейнасці. Кодэкс Рэспублікі Беларусь аб культуры, 2016. Парадак арганізацыі і ліквідацыі музейных устаноў у Рэспубліцы Беларусь.

Музейны фонд Рэспублікі Беларусь. Дзяржаўны каталог Музейнага фонда Рэспублікі Беларусь.

Раздзел I Дзяржаўныя музеі г. Мінска і Мінскай вобласці. Агульны агляд

Тэма 1.1. Нацыянальны гістарычны музей Рэспублікі Беларусь

Этапы развіцця Нацыянальнага гістарычнага музея Рэспублікі Беларусь. Гістарычны экскурс. Пастанова Часовага рабоча-сялянскага ўраду ў Мінску аб стварэнні Абласнога музея (20.01.1919). Структура музея. Страты музея пад час савецка-польскай вайны (1919–1920).

Беларускі дзяржаўны музей (БДМ) (1923). Аддзелы музея. Дзейнасць П.В. Харламповіча, В.Ю. Ластоўскага. Стварэнне аб'яднанай сеткі музеяў

краіны на чале з Белдзяржмузеям (1924). Дзяржаўная палітыка «беларусізацыі» і яе ўздзеянне на развіццё музея. Наданне музею новай назвы – Беларускі дзяржаўны культурна-гістарычны музей (1928). Страты БДМ у канцы 1920–1930 гг. у сувязі з правядзеннем рэпрэсіўных дзеянняў у дачыненні да дзячоў навукі і культуры краіны. Продаж на ўнутраных і міжнародных аўкцыёнах музейных каштоўнасцяў. Перайменаванне БДМ у Мінскі сацыяльна-гістарычны музей (1930).

Спыненне работы БДМ у сувязі з пачаткам Вялікай Айчыннай вайны. Дзейнасць у акупіраваным Мінску Гістарычнага музея (1941–1944). Страты музея пад час вайны.

Распараджэнне СМ БССР «Аб арганізацыйнай групе па стварэнні Дзяржаўнага музея БССР» (1956). Адкрыццё Дзяржаўнага музея БССР (1967). Музейныя аддзелы. Стварэнне Савета па рэстаўрацыі і кансервацыі (1983). Дзяржаўны музей БССР – буйнейшы метадычны цэнтр па музейнай і гісторыка-краязнаўчай рабоце ў Беларусі.

Рэарганізацыя музея, змена профіля і наданне новай назвы – Нацыянальны музей гісторыі і культуры Беларусі (1992). Стварэнне новай экспазіцыі, правядзенне часовых выстаў.

Нацыянальны гістарычны музей Рэспублікі Беларусь (2011). Калекцыі музея – археалогіі, нумізматыкі, беларускага народнага строю канца XIX – пачатку XX ст., зброі XII–XX стст., рукапісных кніг XVI–XVIII стст., старадрукаў на еўрапейскіх мовах XVI–XVIII стст., паштовак к. XIX – пач. XX ст., беларускай народнай керамікі, беларускага мастацкага шкла, музычных інструментаў і інш.

Асноўныя кірункі дзейнасці музея. Сучасная экспазіцыя музея.

Філіялы музея – Музей І з’езда РСДРП /г. Мінск/ (1992), Музей сучаснай беларускай дзяржаўнасці /г.Мінск/ (2012), Музей гісторыі беларускага кіно /г. Мінск/ (2014), Музей гісторыі тэатральнай і музычнай культуры Беларусі /г. Мінск/ (2014), Музей прыроды і экалогіі Беларусі /г. Мінск/ (2014).

Тэма 1.2. Беларускі дзяржаўны музей гісторыі

Вялікай Айчыннай вайны

Гісторыя стварэння Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. Дзейнасць Рэспубліканскай камісіі па збору дакументаў і матэрыялаў аб Вялікай Айчыннай вайне (1942). Правядзенне ў Дзяржаўным гістарычным музеі (Масква) выставы «Беларусь жыве. Беларусь змагаецца. Беларусь была і будзе савецкай» (1942–43).

Заснаванне (1943) і адкрыццё (1944) Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. Першая стацыянарная экспазіцыя (1947) – асвятленне падзей Вялікай Айчыннай вайны, партызанскага руху на тэрыторыі Беларусі, вызвалення Беларусі, аднаўлення народнай гаспадаркі і культуры. Стварэнне і адкрыццё экспазіцыі ў новым будынку музея (1966).

Перабудова экспазіцыі ў 1990-х гг. – асвятленне асноўных этапаў Вялікай Айчыннай вайны, падзей 1941–45 гг. на тэрыторыі Беларусі. Асноўныя тэмы – гісторыя беларускага народу ў Вялікай Айчыннай вайне; падзеі на акупіраванай тэрыторыі; удзел Беларусі і яе ўраджэнцаў у баях на франтах і ў тыле ворага. Спецыяльная пляцоўка з узорамі ваеннай тэхнікі і ўзбраення Чырвонай Арміі часоў Вялікай Айчыннай вайны.

Новы будынак і сучасная экспазіцыя музея (2014).

Калекцыі музея – пісьмовых крыніц і кінафотадакументаў, баявых ўзнагарод, баявых сцягаў, вайскавай амуніцыі часоў Другой сусветнай вайны, партызанскіх рукапісных часопісаў і баявых лісткоў, франтавых і партызанскіх малюнкаў, самаробнай партызанскай зброі, уласных рэчаў ўдзельнікаў ваенных падзей і інш.

Філіялы музея – мемарыяльны комплекс «Помнік воінам-інтэрнацыяналістам» /г. Мінск/ (1996), ваенна-гістарычны комплекс «Старая граница» (Дзяржынскі р-н).

Тэма 1.3. Нацыянальны мастацкі музей Рэспублікі Беларусь

Гісторыя Нацыянальнага мастацкага музея Рэспублікі Беларусь. Адкрыццё Дзяржаўнай мастацкай галерэі БССР (1939). Спыненне дзейнасці і страты галерэі пад час Вялікай Айчыннай вайны.

Аднаўленне работы Дзяржаўнай мастацкай галерэі (1944). Адкрыццё галерэі для наведвальнікаў (1946). Стварэнне першай сталай экспазіцыі (1947). Адкрыццё новага музейнага будынка (1957). Перайменаванне Дзяржаўнай мастацкай галерэі ў Дзяржаўны мастацкі музей БССР (1957). Накіраванасць музея на збор класікі айчыннага мастацтва. Дзейнасць М.П. Міхалапа, А.В. Аладавай і Ю.А. Карачуна. У. І. Пракапцова.

Аддзелы музея. Навукова-даследчая і навукова-асветніцкая работа музея. Выставачная дзейнасць музея. Выданне музеям навуковых каталогаў.

Наданне музею новай назвы – Нацыянальны мастацкі музей Рэспублікі Беларусь (1993).

Калекцыі музея – беларускага сучаснага жывапісу і скульптуры, народнага мастацтва, старажытнабеларускай пластыкі XVI–XVIII стст.,

іканапісу XVI–XX стст., рускага жывапісу і скульптуры XVIII–XX стст., заходнееўрапейскага жывапісу, старадрукаў і інш.

Сучасная экспазіцыя музея.

Філіялы музея – Музей беларускага народнага мастацтва /д. Раўбічы Мінскі р-н/ (1977), Музей В.К. Бялыніцкага-Бірулі /г. Магілёў/ (1978), Дом-музей Ваньковічаў. Культура і мастацтва першай паловы XIX ст. /г. Мінск/ (1984).

Тэма 1.4. Літаратурныя музеі г. Мінска

Дзяржаўны музей гісторыі беларускай літаратуры. Заснаванне (1987) і адкрыццё музея для наведвальнікаў (1991). Асноўная мэта музея – дакументаванне і прэзентацыя нацыянальнага літаратурнага працэсу. Асноўныя калекцыі музея. Экспазіцыйна-выставачная і культурна-адукацыйная дзейнасць музея і яго філіялаў.

Філіялы музея: Літаратурны музей Максіма Багдановіча (1991), Беларуская хатка (1991), Фальварак «Ракуцёўшчына» (1991), Літаратурны музей Петруся Броўкі (1980), Хата-музей Петруся Броўкі (1985, в.Пуцілкавічы, Ушацкі р-н, Віцебская вобл.), Музей-сядзіба Францішка Багушэвіча «Кушляны» (1990, Смаргонскі р-н, Гродзенская вобл.), Музей-сядзіба Міцкевічаў «Завоссе» (1998, Баранавіцкі р-н, Брэсцкая вобл.), Літаратурны музей Кузьмы Чорнага (1993, аг.Цімкавічы, Капыльскі р-н, Мінская вобл.), Музей-дача Васіля Быкава (2014, аг.Ждановічы, Мінскі р-н, Мінская вобл.).

Гісторыя *Дзяржаўнага літаратурнага музея Янкі Купалы.* Сварэнне Камісіі па збору матэрыялаў літаратурнай спадчыны народнага паэта БССР Янкі Купалы (1942). Кірункі дзейнасці камісіі (збор кніг, рукапісаў, фотаздымкаў, лістоў, аўтографаў паэта, матэрыялаў, прысвечаных памяці паэта і інш). Дзейнасць У.Ф. Луцэвіч.

Заснаванне (1944) і адкрыццё (1945) Дзяржаўнага літаратурнага музея Янкі Купалы. Навукова-даследчая дзейнасць супрацоўнікаў музея. Традыцыя правядзення штогадовага літаратурнага свята «Купалаўскія чытанні» (1946). Перавод музея са структуры АН БССР у падпарадкаванне Міністэрства культуры (1963). Стварэнне творчай групы па распрацоўцы новай экспазіцыі (1973) і яе адкрыццё (1976). Аднаўленне музейнай экспазіцыі да юбілейных дат (1982, 2002). Сучасная экспазіцыя музея.

Калекцыі музея – асабістых рэчаў Янкі Купалы, рукапісаў, прыжыццёвых выданняў, арыгіналаў фотаздымкаў паэта і інш.

Філіялы музея – «Вязынка» /Маладзечанскі р-н, Мінская вобл./ (1945), «Ляўкі» /Аршанскі р-н, Віцебская вобл./ (1945), «Акопы» /Лагойскі р-н, Мінская вобл./ (1989), «Яхімоўшчына» /Маладзечанскі р-н, Мінская вобл./ (1997).

Гісторыя *Дзяржаўнага літаратурна-мемарыяльнага музея Якуба Коласа*. Заснаванне (1956) і адкрыццё (1959) Дзяржаўнага літаратурна-мемарыяльнага музея Якуба Коласа ў мемарыяльным будынку ў Мінску. Дзейнасць Д.К. Міцкевіча. Навукова-даследчая работа супрацоўнікаў музея. Выданне зборнікаў артыкулаў, успамінаў, бібліяграфічных даведнікаў. Перавод музея са структуры АН БССР у падпарадкаванне Міністэрства культуры (1963). Аднаўленне музейнай экспазіцыі да юбілейных дат (1982, 2002). Традыцыя правядзення штогадовага літаратурнага свята «Каласавіны» (1985).

Калекцыі музея – рукапісаў, аўтографаў, кінафотадакументаў, рэчавых помнікаў, асабісты архіў Якуба Коласа, бібліятэка і інш.

Сучасная экспазіцыя музея.

Філіялы музея – Мемарыяльны комплекс «Мікалаеўшчына» /Стаўбцоўскі р-н, Мінская вобл./: мемарыяльная сядзіба «Смольня»(1967), мемарыяльная сядзіба «Акінчыцы» (1982), мемарыяльная сядзіба «Альбучь» (1990), мемарыяльная сядзіба «Ласток» (1997).

Тэма 1.5. Беларускі дзяржаўны музей народнай архітэктуры і побыту.

Музеі-запаведнікі

Гісторыя *Беларускага дзяржаўнага музея народнай архітэктуры і побыту*.

Крытэрыі выбару месца для музея (унікальны геаграфічны ландшафт, помнік геалагічнай гісторыі, памятная гістарычная мясціна). Заснаванне музея (1976).

Накірункі работы па стварэнні музея (выяўленне, збор і ўлік помнікаў, распрацоўка навуковай канцэпцыі, стварэнне праекта генеральнага плана музея на падставе гісторыка-этнаграфічнага раяніравання матэрыяльнай культуры Беларусі). Структурная аснова музея. Сектары – Цэнтральная Беларусь, Падняпроў'е, Паазер'е. «Мястэчка» і «Драўляная гарадская забудова».

Асноўныя кірункі дзейнасці музея. Правядзенне народных святаў на тэрыторыі музея.

Калекцыі музея.

Гісторыка-культурны музей-запаведнік «Заслаўе». Дзейнасць Заслаўскага гісторыка-археалагічнага запаведніка (1967), Гісторыка-культурнага музея-запаведніка «Заслаўе» (1986). Рэстаўрацыйныя работы (1967–1990).

Структура музея-запаведніка, аб'екты: музейна-выставачны комплекс, этнаграфічны комплекс «Млын», Дзіцячы музей міфалогіі і лесу, Музей-дот, музей «Гандлёвая лаўка», Музей беларускай маляванкі, гарадзішча «Замэчак», гарадзішча «Вал» і былы кальвінскі збор, касцёл нараджэння Найсвяцейшай Дзевы Марыі.

Асноўныя кірункі дзейнасці, музейныя калекцыі.

Нацыянальны гісторыка-культурны музей-запаведнік «Нясвіж» (1993). Рэстаўрацыйныя работы. Адкрыццё для наведвальнікаў першага пускавога комплексу (2008 г.). Адкрыццё другога пускавога комплексу (2012 г.).

Структура музея-запаведніка, аб'екты: палацава-паркавы ансамбль, ратуша, касцёл Божага Цела, Слуцкая брама.

Асноўныя кірункі дзейнасці, музейныя калекцыі.

Тэма 1.6. Музей гісторыі горада Мінска

Спробы стварэння музея ў 1920-я і ў 1980-90-я гг. Стварэнне рабочай групы ў 2003 г., рашэнне Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта аб стварэнні Музея гісторыі горада Мінска (2010). Канцэпцыя па музефікацыі гарадскога асяроддзя.

Асноўныя калекцыі. Падраздзяленні ў структуры музея: Мастацкая галерэя Міхаіла Савіцкага (2012 г.), Гарадская мастацкая галерэя твораў Л.Д.Шчамялёва (2003 г., у структуры музея з 2010 г., новая экспазіцыя – з 2015 г.), Майстэрня-музей народнага мастака Беларусі Івана Міско (2011 г.), Мінская гарадская ратуша (2012 г.), экспазіцыя «Карэтная» (2014 г.), Музей «Лошыцкая сядзіба» і прысядзібны флігель у Лошыцкім сядзібна-паркавым комплексе (2015 г.), Арт-гасцёўня «Высокае места» (2015 г.), экспазіцыя «Мінская конная чыгунка» (2017 г.), экспазіцыя «Мінск. Верхні горад. Археалагічны музей» (2019 г.), Выставачныя залы на вул. Ракаўскай (2022 г.), Мемарыяльны музей-майстэрня З.І. Азгура (2025 г.).

Тэма 1.7. Краязнаўчыя музеі Мінскай вобласці

Мінскі абласны краязнаўчы музей (г. Маладзечна).

Заснаванне Маладзечанскага абласнога музея (1959). Перайменаванне музея ў Мінскі абласны краязнаўчы музей (1964).

Дзейнасць Г.А. Каханоўскага.

Перабудовы экспазіцыі ў 1970–1990-я гг.

Паступленне ў фонды музея матэрыялаў археалагічных даследаванняў Мінскай вобласці.

Асноўныя кірункі дзейнасці музея.

Выставачная дзейнасць.

Калекцыі музея – археалогіі, этнаграфіі, нумізматыкі, пісьмовых крыніц, керамікі, драўлянай скульптуры, музычных інструментаў, асабістых рэчаў і прыжыццёвых выданняў беларускіх дзеячоў навукі і культуры і інш.

Сучасная экспазіцыя музея.

Агульная характарыстыка сеткі раённых краязнаўчых музеяў Мінскай вобласці. Асноўныя кірункі дзейнасці. Навукова-фондавая дзейнасць. Экспазіцыйна-выставачная дзейнасць. Культурна-асветная дзейнасць. Навукова-даследчая дзейнасць.

Раздзел II Дзяржаўныя музеі Брэсцкай вобласці. Агульны агляд

Тэма 2.1. Мемарыяльны комплекс “Брэсцкая крэпасць – герой”

Гісторыя стварэння і дзейнасць. Адкрыццё музея абароны Брэсцкай крэпасці (1956). Правядзенне творчых конкурсаў і стварэнне мемарыяльнага комплексу. Аб’яднанне мемарыяльнага комплексу і музея абароны Брэсцкай крэпасці ў мемарыяльны комплекс «Брэсцкая крэпасць-герой» (1971). Асноўныя экспазіцыі музея. Філіял – «Музей 5 форт» (1999).

Тэма 2.2. Краязнаўчыя музеі Брэсцкай вобласці

Брэсцкі абласны краязнаўчы музей.

Заснаванне (1945) і адкрыццё (1957) Брэсцкага абласнога краязнаўчага музея.

Калекцыі музея – археалогіі, этнаграфіі, нумізматыкі, мастацкая, старадрукаў і рукапісных кнігі, музычных інструментаў, зброі XVI–XVIII стст., мінералаў, горных парод, плакатаў Першай Сусветнай і грамадзянскай войнаў, матэрыялаў, звязаных з падзеямі Вялікай Айчыннай вайны і інш.

Стацыянарныя экспазіцыі – «Гісторыя Брэстчыны са старажытных часоў да пачатку XXI стагоддзя», «Родная прырода».

Філіялы музея – «Камянецкая вежа» /г. Камянец/ (1960), Археалагічны музей «Бярэсце» (1972), «Выратаваныя мастацкія каштоўнасці» /г. Брэст/ (1989), Мастацкі музей /г. Брэст/, (2002).

Агульная характарыстыка сеткі раённых краязнаўчых музеяў Брэсцкай вобласці. Асноўныя кірункі дзейнасці. Навукова-фондавая дзейнасць.

Экспазіцыйна-выставачная дзейнасць. Культурна-асветная дзейнасць. Навукова-даследчая дзейнасць.

Раздзел III Дзяржаўныя музеі Віцебскай вобласці. Агульны агляд

Тэма 3.1. Нацыянальны Полацкі гісторыка-культурны музей-запаведнік

Структура музея-запаведніка, аб'екты: Музей гісторыі архітэктуры Сафійскага сабора (1987 г.); Краязнаўчы музей (новая экспазіцыя існуе з 1986 г.); Музей беларускага кнігадрукавання (1990 г.); Музей-бібліятэка Сімяона Полацкага (1994 г.); Музей баявой славы (1985 г.); Музей-кватэра Героя Савецкага Саюза З. М. Тусналобай-Марчанка (1987 г.); Музей традыцыйнага ручнога ткацтва Паазер'я (1998 г.); Стацыянарная выстава «Прагулка па Ніжне-Пакроўскай» (1998 г.); Мастацкая галерэя (2002 г.); Дзіцячы музей (2004 г.); Прыродна-экалагічны музей (2005 г.).

Асноўныя кірункі дзейнасці, музейныя калекцыі.

Тэма 3.2. Краязнаўчыя музеі Віцебскай вобласці

Віцебскі абласны краязнаўчы музей. Заснаванне і адкрыццё (1918) Віцебскага гісторыка-археалагічнага музея. Сварэнне фондаў музея на базе калекцый А.Р. Брадоўскага, В.П. Федаровіча, збораў Віцебскага царкоўна-археалагічнага музея, музея Віленскага вайсковага сходу, музея Віцебскай вучонай архіўнай камісіі і інш. Дзейнасць А.Р. Брадоўскага, Я.І. Васілевіча. Перадача музею будынка гарадской ратушы (1924). Стварэнне на базе Віцебскага гісторыка-археалагічнага музея Віцебскага аддзялення БДМ (1924-1928). Музейныя аддзелы ў канцы 1920-х гг. Наданне музею новых назваў – Беларускі дзяржаўны культурна-гістарычны музей (1928), Віцебскі сацыяльна-гістарычны музей (1932). Адкрыццё філіяла музея – Антырэлігійнага музея ў Антоніеўскім касцёле (1940). Спыненне дзейнасці і страты музея пад час Вялікай Айчыннай вайны. Аднаўленне дзейнасці музея пад назвай Віцебскі абласны краязнаўчы музей (1944). Стварэнне экспазіцыі музея. Выставачная дзейнасць музея.

Калекцыі музея – археалогіі, нумізматыкі, старадрукаў, зброі, пісьмовых крыніц і фотадакументаў і інш.

Асвятленне ў экспазіцыі музея гісторыі Віцебска IX–XIV стст.

Філіялы музея – Музей-сядзіба І.Я. Рэпіна «Здраўнёва» /Віцебскі р-н/ (1988), Мастацкі музей /г. Віцебск/ (1992), Музей гісторыі прыватнага

калекцыянавання /г. Віцебск/ (1992). Экспазіцыя «Памяці патрыётаў Віцебшчыны».

Агульная характарыстыка сеткі раённых краязнаўчых музеяў Віцебскай вобласці. Асноўныя кірункі дзейнасці. Навукова-фондавая дзейнасць. Экспазіцыйна-выставачная дзейнасць. Культурна-асветная дзейнасць. Навукова-даследчая дзейнасць.

Раздзел IV Дзяржаўныя музеі Гомельскай вобласці. Агульны агляд

Тэма 4.1. Гомельскі палацава-паркавы ансамбль

Гісторыя Гомельскага палацава-паркавага ансамбля. Збіральніцкая і калекцыянерская дзейнасць М.П. Румянцава, І.Ф. Паскевіча, Ф.І. Паскевіча.

Заснаванне і адкрыццё мастацка-гістарычнага музея імя А.В. Луначарскага (1919). Стварэнне на базе Гомельскага мастацка-гістарычнага музея імя А.В. Луначарскага Гомельскага аддзялення БДМ (1924-1928). Наданне музею самастойнасці і новай назвы – Беларускі дзяржаўны мастацка-культурны музей (1928). Музейныя аддзелы ў канцы 1920-х гг.

Спыненне дзейнасці і страты музея пад час Вялікай Айчыннай вайны. Аднаўленне работы музея пад назвай музей краязнаўства (1944), Дзяржаўны гісторыка-краязнаўчы музей (1945), Гомельскі абласны краязнаўчы музей (1952). Адкрыццё экспазыцыі музея (1946). Экспазіцыйная работа музея ў 1950-1970-е гг. Работа па арганізацыі адкрытага захавання фондаў у аддзеле музея – Палацы Халецкіх (1980) у в. Хальч Веткаўскага р-на. Поўная перадача палаца Паскевічаў-Румянцавых (1996) Гомельскаму абласному краязнаўчаму музею. Адкрыццё мастацкага раздзела экспазіцыі ў «Паляўнічым доме» (1997). Адкрыццё новай экспазіцыі (2003-2004).

Рэарганізацыя Гомельскага абласнога краязнаўчага музея (2006). Перайменаванне ўстановы «Музей Гомельскі палацава-паркавы ансамбль» у Дзяржаўную гісторыка-культурную ўстанову «Гомельскі палацава-паркавы ансамбль» (2006).

Выставачная дзейнасць музея.

Калекцыі музея – збор прадметаў з калекцыі Паскевічаў, археалогіі, нумізматыкі, сфрагістыкі, фалерыстычная, мастацкая, прыродазнаўчая і інш.

Тэма 4.2. Раённыя краязнаўчыя музеі Гомельскай вобласці

Агульная характарыстыка сеткі раённых краязнаўчых музеяў Гомельскай вобласці. Асноўныя кірункі дзейнасці. Навукова-фондавая

дзеінасць. Экспазіцыйна-выставачная дзеінасць. Культурна-асветная дзеінасць. Навукова-даследчая дзеінасць.

Раздзел V Дзяржаўныя музеі Магілёўскай вобласці. Агульны агляд

Тэма 5.1. Магілёўскі абласны краязнаўчы музей ім. Е.Р.Раманава

Гісторыя музея. Заснаванне Дзяржаўнага гістарычнага музея пралетарскай культуры (1919) на базе фондаў музея Магілёўскага губернскага статыстычнага камітэта і Магілёўскага царкоўна-археалагічнага музея. Пераўтварэнне музея ў Магілёўскае аддзяленне БДМ (1924–1928). Набыццё музея самастойнасці і новай назвы – Беларускі Дзяржаўны Акруговы краязнаўчы музей (1928). Музейныя аддзелы ў канцы 1920-х гг. Спыненне дзейнасці і страты музея пад час Вялікай Айчыннай вайны. Аднаўленне работы музея як Магілёўскага абласнога краязнаўчага музея (1944).

Фондавая, экспазіцыйная, навукова-даследчая, навукова-асветніцкая работа музея. Калекцыі музея – археалогіі, этнаграфіі, нумізматыкі, прыродазнаўчая, кніг магілёўскай тыпаграфіі XVII–XVIII, жывапісу XVIII–XX стст., перыядычнага друку, матэрыялаў па гісторыі Вялікай Айчыннай вайны.

Сучасная экспазіцыя музея.

Філіялы музея – Музей Музей славы Магілёўшчыны, Мастацкі музей П.У. Масленнікава, Мастацкі музей імя В.К. Бялыніцкага-Бірулі ў г. Бялынічы.

Тэма 5.2. Раённыя краязнаўчыя музеі Магілёўскай вобласці

Агульная характарыстыка сеткі раённых краязнаўчых музеяў Магілёўскай вобласці. Асноўныя кірункі дзейнасці. Навукова-фондавая дзейнасць. Экспазіцыйна-выставачная дзейнасць. Культурна-асветная дзейнасць. Навукова-даследчая дзейнасць.

Раздзел VI Дзяржаўныя музеі Гродзенскай вобласці. Агульны агляд

Тэма 6.1. Гродзенскі дзяржаўны гісторыка-археалагічны музей

Заснаванне і адкрыццё Гродзенскага гісторыка-археалагічнага музея (1922). Традыцыі музейнай справы ў Гродна (дзеінасць А. Тызенгаўза,

Ж.Э. Жылібера, Музей прыроды С. Жыўны). Дзейнасць Ю. Ядкоўскага. Перадача музею Старога замку (1924). Стварэнне новай музейнай экспазіцыі (1939–1941). Спыненне дзейнасці і страты музея пад час Вялікай Айчыннай вайны. Аднаўленне работы музея як Гродзенскага дзяржаўнага гісторыка-археалагічнага музея (1945). Дзейнасць музея па камплектаванню фондаў, стварэнню экспазіцыі, папулярызацыі збораў, выхаваўча-асветніцкая дзейнасць.

Калекцыі музея – археалогіі, нумізматыкі, абразоў XVII–XIX стст., «Нёманскае шкло» XIX–XX стст., вайсковага рыштунка, зброі, старадрукаў.

Асвятленне ў экспазіцыі музея гісторыі і культуры Гродзеншчыны, старажытных помнікаў Панямоння і інш.

Размяшчэнне экспазіцыі музея ў Каралеўскім палацы XVI ст. (Старым замку), Каралеўскім палацы XVIII ст. (Новым замку), доме рамесніка XVIII ст. (музей гісторыі Гарадніцы).

Філіялы музея: Музей М.Багдановіча, /г. Гродна/ (1986), Музей гісторыі Гарадніцы /г. Гродна/ (1994).

Тэма 6.2. Музей “Замкавы комплекс “Мір”

Пачатак рэстаўрацыйных работ (1983 г.). Філіял Дзяржаўнага мастацкага музея БССР (1987 г.). Дэкрэт Урада БССР «О статусе Мирского замка как историко-культурной ценности национального значения» (1988 г.). Новы праект рэстаўрацыі замка (1989 г.).

Адкрыццё першай музейнай экспазіцыі ў паўднёва-заходняй вежы (1992 г.). Уключэнне замкавага комплекса ў Спіс аб’ектаў Сусветнай спадчыны ЮНЭСКА (2000 г.). Адкрыццё замкавага комплекса «Мір» пасля рэстаўрацыйна-аднаўленчых работ (2010 г.). Атрыманне статуса самастойнага музея (2011 г.).

Асноўныя кірункі дзейнасці, музейныя калекцыі.

Тэма 6.3. Раённыя краязнаўчыя музеі Гродзенскай вобласці

Агульная характарыстыка сеткі раённых краязнаўчых музеяў Гродзенскай вобласці. Асноўныя кірункі дзейнасці. Навукова-фондавая дзейнасць. Экспазіцыйна-выставачная дзейнасць. Культурна-асветная дзейнасць. Навукова-даследчая дзейнасць.

3 ПРАКТЫЧНЫ РАЗДЗЕЛ

3.1 Тэматыка семінарскіх і практычных заняткаў

Семінарскія і практычныя заняткі разлічаны на набыццё практычных ведаў па адпаведнаму курсу.

Пры падрыхтоўцы неабходна карыстацца як асноўнай так і дадатковай літаратурай, рабіць неабходныя нататкі, абагульненні на падставе набытага фактычнага матэрыялу.

Форма выканання работы – напісанне рэфератаў, вусны адказ у выглядзе паведамлення, падрыхтоўка прэзентацый, гутарка па тэме, удзел у калоквіуме, наведванне музеяў.

Семінарскія заняткі 1

Нацыянальны гістарычны музей Рэспублікі Беларусь

Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны

1. Нацыянальны гістарычны музей Рэспублікі Беларусь. Гісторыя стварэння.
2. Асноўныя кірункі дзейнасці Нацыянальнага гістарычнага музея Рэспублікі Беларусь на сучасным этапе.
3. Філіялы Нацыянальнага гістарычнага музея Рэспублікі Беларусь.
4. Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. Гісторыя стварэння.
5. Асноўныя кірункі дзейнасці Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны на сучасным этапе.

Літаратура:

1. Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны / І. У. Вярэніч і інш. - Мінск : Звязда, 2015. - 395 с.
2. Гужалоўскі, А. А. Музеі Беларусі (1941-1991 гг.) / А.А. Гужалоўскі. – Мінск, 2004. – 192 с.
3. Гужалоўскі, А.А. Музеі Беларусі (1918-1941 гг.) / А.А. Гужалоўскі. – Мінск, 2002. – 164 с.
4. Касімава, А.В. Буйныя выставачныя праекты Нацыянальнага музея гісторыі і культуры Беларусі ў пачатку XXI ст. /А.В.Касімава //90 год Віцебскаму абласнаму краязнаўчаму музею. Матэрыялы навуковай канферэнцыі. Віцебск, 30 – 31 кастрычніка 2008 г., ВАКМ. – Мінск: Медысот, 2009. – С. 361 – 371.
5. Музеі Беларусі: даведачнае выданне. – Мінск: БелЭн, 2008. – 559 с.

Практычныя заняткі 1

Нацыянальны мастацкі музей Рэспублікі Беларусь

Практычныя заняткі па тэме прадугледжваюць наведванне і абмеркаванне экспазіцый Нацыянальнага мастацкага музея Рэспублікі Беларусь.

Практычныя заняткі 2

Літаратурныя музеі г. Мінска

Практычныя заняткі па тэме прадугледжваюць наведванне і абмеркаванне экспазіцый літаратурных музеяў г. Мінска (на выбар).

Практычныя заняткі 3

Музей гісторыі горада Мінска

Практычныя заняткі па тэме прадугледжваюць наведванне і абмеркаванне аднаго з структурных падраздзяленняў Музея гісторыі горада Мінска (на выбар).

Практычныя заняткі 4

Краязнаўчыя музеі Мінскай вобласці

Краязнаўчыя музеі Брэсцкай вобласці

1. Мінскі абласны краязнаўчы музей. Гісторыя стварэння. Асноўныя кірункі дзейнасці на сучасным этапе.

2. Раённыя краязнаўчыя музеі Мінскай вобласці. Знаёмства з музеямі адбываецца шляхам падрыхтоўкі студэнтамі электронных прэзентацый. Пры выбары перавага аддаецца музеям з малой радзімы студэнтаў.

3. Брэсцкі абласны краязнаўчы музей. Гісторыя стварэння. Асноўныя кірункі дзейнасці на сучасным этапе.

4. Раённыя краязнаўчыя музеі Брэсцкай вобласці. Знаёмства з музеямі адбываецца шляхам падрыхтоўкі студэнтамі электронных прэзентацый. Пры выбары перавага аддаецца музеям з малой радзімы студэнтаў.

Літаратура:

1. Гужалоўскі, А. А. Музеі Беларусі (1941-1991 гг.) / А.А. Гужалоўскі. – Мінск, 2004. – 192 с.
2. Гужалоўскі, А.А. Музеі Беларусі (1918-1941 гг.) / А.А. Гужалоўскі. – Мінск, 2002. – 164 с.
3. Лянкевіч, Т. Мінскі абласны краязнаўчы музей /Т. Лянкевіч // Беларускі гістарычны часопіс. – 2001. – № 6. – С. 19 – 26.
4. Музеі Беларусі: даведачнае выданне. – Мінск: БелЭн, 2008. – 559 с.

Практычныя заняткі 5

Нацыянальны Полацкі гісторыка-культурны музей-запаведнік
Краязнаўчыя музеі Віцебскай вобласці

1. Нацыянальны Полацкі гісторыка-культурны музей-запаведнік. Гісторыя стварэння. Асноўныя структурныя падраздзяленні.
2. Віцебскі абласны краязнаўчы музей. Гісторыя стварэння. Асноўныя кірункі дзейнасці і філіялы.
3. Раённыя краязнаўчыя музеі Віцебскай вобласці. Знаёмства з музеямі адбываецца шляхам падрыхтоўкі студэнтамі электронных прэзентацый. Пры выбары перавага аддаецца музеям з малой радзімы студэнтаў.

Літаратура:

1. Гужалоўскі, А. А. Музеі Беларусі (1941-1991 гг.) / А.А. Гужалоўскі. – Мінск, 2004. – 192 с.
2. Гужалоўскі, А.А. Музеі Беларусі (1918-1941 гг.) / А.А. Гужалоўскі. – Мінск, 2002. – 164 с.
3. Музеі Беларусі: даведачнае выданне. – Мінск: БелЭн, 2008. – 559 с.
4. Савіцкі, Г.У. Гісторыя станаўлення і развіцця Віцебскага абласнога краязнаўчага музея / Г. У. Савіцкі // 90 год Віцебскаму абласному краязнаўчаму музею. Матэрыялы навуковай канферэнцыі. Віцебск, 30 – 31 кастрычніка 2008 г., ВАКМ. – Мінск: Медысот, 2009. – С. 14– 24.

Практычныя заняткі 6

Раённыя краязнаўчыя музеі Гродзенскай вобласці
Раённыя краязнаўчыя музеі Гомельскай вобласці

1. Раённыя краязнаўчыя музеі Гродзенскай вобласці. Знаёмства з музеямі адбываецца шляхам падрыхтоўкі студэнтамі электронных прэзентацый. Пры выбары перавага аддаецца музеям з малой радзімы студэнтаў.

2. Раённыя краязнаўчыя музеі Гомельскай вобласці. Знаёмства з музеямі адбываецца шляхам падрыхтоўкі студэнтамі электронных прэзентацый. Пры выбары перавага аддаецца музеям з малой радзімы студэнтаў.

Літаратура:

1. Гужалоўскі, А. А. Музеі Беларусі (1941-1991 гг.) / А.А. Гужалоўскі. – Мінск, 2004. – 192 с.

2. Гужалоўскі, А.А. Музеі Беларусі (1918-1941 гг.) / А.А. Гужалоўскі. – Мінск, 2002. – 164 с.

3. Музеі Беларусі: даведачнае выданне. – Мінск: БелЭн, 2008. – 559 с.

Практычныя заняткі 7

Магілёўскі абласны музей ім. Е.Р. Раманава

Раённыя краязнаўчыя музеі Магілёўскай вобласці

1. Магілёўскі абласны краязнаўчы музей ім. Е.Р.Раманава. Гісторыя стварэння. Асноўныя кірункі дзейнасці і філіялы.

2. Раённыя краязнаўчыя музеі Магілёўскай вобласці. Знаёмства з музеямі адбываецца шляхам падрыхтоўкі студэнтамі электронных прэзентацый. Пры выбары перавага аддаецца музеям з малой радзімы студэнтаў.

Літаратура:

1. Гужалоўскі, А. А. Музеі Беларусі (1941-1991 гг.) / А.А. Гужалоўскі. – Мінск, 2004. – 192 с.

2. Гужалоўскі, А.А. Музеі Беларусі (1918-1941 гг.) / А.А. Гужалоўскі. – Мінск, 2002. – 164 с.

3. Музеі Беларусі: даведачнае выданне. – Мінск: БелЭн, 2008. – 559 с.

4 РАЗДЗЕЛ КАНТРОЛЯ ВЕДАЎ

4.1 Заданні для самастойнай работы студэнтаў

Самастойная работа разлічана на набыццё практычных ведаў па адпаведнаму курсу.

Форма выканання работы – напісанне рэферату, вусны адказ у выглядзе паведамлення, электронная прэзентацыя, гутарка па тэме, удзел у калоквіуме (па выбару).

Пры падрыхтоўцы неабходна карыстацца як асноўнай так і дадатковай літаратурай.

Прапануемыя тэмы:

1. Беларускі дзяржаўны музей народнай архітэктуры і побыту. Гісторыя стварэння і дзейнасць.
2. Гомельскі палацава-паркавы ансамбль. Гісторыя стварэння і дзейнасць.
3. Гродзенскі дзяржаўны гісторыка-археалагічны музей. Гісторыя стварэння і дзейнасць.
4. Музеі-запаведнікі (на выбар). Гісторыя стварэння і дзейнасць.
5. Музей «Замкавы комплекс «Мір». Гісторыя стварэння і дзейнасць.
6. Мемарыяльны комплекс «Брэсцкая крэпасць – герой»

4.2 Пытанні для заліка

1. Кодэкс Рэспублікі Беларусь аб культуры. Агульны агляд главы 19 “Музейная справа”.
2. Профілі і тыпы музеяў.
3. Нацыянальны гістарычны музей Рэспублікі Беларусь.
4. Філіялы Нацыянальнага гістарычнага музея Рэспублікі Беларусь.
5. Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны.
6. Мемарыяльны комплекс “Брэсцкая крэпасць-герой”.
7. Беларускі дзяржаўны музей народнай архітэктуры і побыту.
8. Нацыянальны гісторыка-культурны музей-запаведнік “Нясвіж”.
9. Нацыянальны Полацкі гісторыка-культурны музей-запаведнік.
10. Гісторыка-культурны музей-запаведнік “Заслаўе”.
11. Музей “Замкавы комплекс “Мір”.
12. Музей гісторыі горада Мінска.
13. Брэсцкі абласны краязнаўчы музей.
14. Віцебскі абласны краязнаўчы музей.
15. Магілёўскі абласны краязнаўчы музей ім. Е.Р. Раманава.

16. Мінскі абласны краязнаўчы музей.
17. Гомельскі палаца-паркавы ансамбль.
18. Гродзенскі дзяржаўны гісторыка-археалагічны музей.
19. Нацыянальны мастацкі музей Рэспублікі Беларусь.
20. Дзяржаўны літаратурны музей Янкі Купалы.
21. Дзяржаўны літаратурна-мемарыяльны музей Якуба Коласа.
22. Дзяржаўны музей гісторыі беларускай літаратуры.
23. Філіялы Дзяржаўнага музея гісторыі беларускай літаратуры.
24. Раённыя краязнаўчыя музеі Мінскай вобласці. Агульны агляд.
25. Раённыя краязнаўчыя музеі Брэсцкай вобласці. Агульны агляд.
26. Раённыя краязнаўчыя музеі Гродзенскай вобласці. Агульны агляд.
27. Раённыя краязнаўчыя музеі Магілёўскай вобласці. Агульны агляд.
28. Раённыя краязнаўчыя музеі Віцебскай вобласці. Агульны агляд.
29. Раённыя краязнаўчыя музеі Гомельскай вобласці. Агульны агляд.
30. Асноўныя тэндэнцыі дзейнасці беларускіх музеяў на сучасным этапе.

4.3 Крытэрыі ацэнкі вынікаў вучэбнай дзейнасці студэнтаў

1 (адзін) не залічана	адзнака ставіцца, калі студэнт адмовіўся ад адказу ці спроба адказу цалкам не адпавядае зместу прапанаваных студэнту пытанняў або студэнт зусім не валодае вучэбным матэрыялам.
2 (два) не залічана	адзнака ставіцца студэнту, які мае істотныя прабелы ў ведах, не арыентуецца ў спецыялізаваных тэрмінах і паняццях, не валодае асноўнымі паняццямі турыстычнай сферы, не ведае класіфікацыі турызму, не засвоіў большую частку праграмага матэрыялу, а таксама у выпадку пропуску і неадпрацоўцы семінарскіх заняткаў, не выкананні заданняў па самастойнай рабоце.
3 (тры) не залічана	адзнака ставіцца студэнту, які ведае частку вучэбнага матэрыялу, вельмі слаба арыентуецца ў асноўных турыстычных паняццях, не ведае віды турызму і іх асаблівасці, не вызначыўся актыўнасцю і зацікаўленасцю курсам на семінарскіх занятках, а таксама пры выкананні самастойных і кантрольных работ, няпоўнасцю адпрацаваў практычныя заняткі.

4 (чатыры) залічана	адзнака ставіцца студэнту, які не глыбока валодае асноўным вучэбным матэрыялам, слаба арыентуецца ў асноўных паняццях у турыстычнай галіне, не добра ведае або блытаецца у відах турызму і слаба разумее асноўныя аспекты развіцця турызму ў розных рэгіёнах свету, а таксама не праяўляў актыўнасць на семінарскіх занятках, але атрымаў станоўчую адзнаку за выкананне заданняў па курсе.
5 (пяць) залічана	заслугоўвае студэнт, які ў асноўным засвоіў вучэбны матэрыял па праграме, самастойна выконваў заданні, але дапусціў пры іх выкананні памылкі, не вельмі добра валодае праграмным матэрыялам, дапускае не дасканаласці пры выкарыстанні асноўных паняццяў турыстычнай індустрыі, не добра разбіраецца відах і формах турызму, пры адказе дапускае грубыя памылкі і непоўна раскрывае пытанні, на семінарскіх занятках не праявіў значнай актыўнасці.
6 (шэсць) залічана	заслугоўвае студэнт, які дастаткова ведае вучэбны матэрыял па праграме, завоіў праграмны матэрыял, пры адказе карыстаецца асноўнымі паняццямі і тэрмінамі, ведае класіфікацыю турызму і асаблівасці функцыянавання розных відаў турызму, таксама прымаў удзел у семнарскіх занятках, выканаў неабходныя заданні, атрымаўшы станоўчыя адзнакі, але пры адказе на пытанні дапускае недасканаласці і неістотныя памылкі.
7 (сем) залічана	заслугоўвае студэнт, які трывала і грунтоўна ведае вучэбны матэрыял па праграме, карыстаецца прафесійнай лексікай, добра разбіраецца ў розных аспектах развіцця турызму, валодае ведамі аб фактарах, матывацыі, паслугах у турыстычнай індустрыі, выкарыстоўвае свае веды пад час актыўнага удзелу на семінарскіх занятках, а таксама своєчасова выканаў усе заданні і атрымаў добрыя адзнакі, аднак у адказе дапусціў нязначныя памылкі.
8 (восем) залічана	заслугоўвае студэнт, які паказаў веданне вучэбнага матэрыялу па праграме, на пытанні адказвае добра з

	валоданнем тэрміналогіі і сутнасці пытання, добра разбіраецца ў разнастайных формах і відах турызму, ведае асаблівасці развіцця нацыянальнага турызму, апеліруе фактамі і дадатковай інфармацыяй ў турыстычнай галіне, а таксама пры падрыхтоўцы да заняткаў карыстаўся асноўнай літаратурай, рэкамендаванай у праграме, самастойна і своєчасова выканаў усе заданні, праявіў актыўнасць на семінарскіх занятках.
9 (дзевяць) залічана	заслугоўвае студэнт, які поўна і сістэмна засвоіў вучэбны матэрыял па праграме, пры адказе дэманструе грунтоўныя веды і веданне матэрыялу, выкарыстоўваючы прыклады і дадатковую інфармацыю пры адказе, разумее асноўныя віды і асаблівасці функцыянавання турыстычнай індустрыі, міжнародныя і нацыянальныя заканадаўчыя акты ў галіне турызма, самастойна і на высокім узроўні выканаў усе віды заданняў па курсу, а таксама актыўна ўдзельнічаў на семінарскіх занятках, карытаўся дадатковымі крыніцамі інфармацыі.
10 (дзесяць) залічана	заслугоўвае студэнт, які поўна, сістэмна і глыбока засвоіў вучэбны матэрыял па праграме, прадэманстраваў грунтоўныя веды і веданне прафесійнага матэрыялу па тэарэтычным аспектам турызму, арыентуецца ў дзейнасці міжнародных турыстычных арганізацый, тэндэнцыях развіцця нацыянальнага і міжнароднага турызму, карыстаўся асноўнай і дадатковай літаратурай пры выкананні самастойных заданняў, а таксама самастойна, своєчасова і высокім узроўні выканаў усе заданні, выдатна рыхтаваўся і бліскуча выступаў на семінарскіх занятках.

5 ДАПАМОЖНЫ РАЗДЗЕЛ

5.1 Вучэбна-метадычная карта вучэбнай дысцыпліны

Нумар раздзела, тэмы	Назвы раздзела, тэмы	Колькасць аўдыторных гадзін			Колькасць гадзін КСР	Форма кантролю ведаў
		Лекцыі	Семінарска заняткі	Практычныя заняткі		
1	Уводзіны	1				
2	Раздзел I Дзяржаўныя музеі г. Мінска і Мінскай вобласці. Агульны агляд	4				
3	Тэма 1.1. Нацыянальны гістарычны музей Рэспублікі Беларусь		1			
4	Тэма 1.2. Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны		1			
5	Тэма 1.3. Нацыянальны мастацкі музей Рэспублікі Беларусь			2		
6	Тэма 1.4. Літаратурныя музеі г. Мінска			2		
7	Тэма 1.5. Беларускі дзяржаўны музей народнай архітэктуры і побыту. Музеі-запаведнікі				2	Падрыхт. прэзент.
8	Тэма 1.6. Музей гісторыі горада Мінска			2		
9	Тэма 1.7. Краязнаўчыя музеі Мінскай вобласці			1		
10	Раздзел II Дзяржаўныя музеі Брэсцкай вобласці. Агульны агляд	1				
11	Тэма 2.1. Мемарыяльны комплекс “Брэсцкая крэпасць – герой”				1	Падрыхт. прэзент.
12	Тэма 2.2. Краязнаўчыя музеі Брэсцкай вобласці			1		
13	Раздзел III Дзяржаўныя музеі Віцебскай вобласці. Агульны агляд	2				
14	Тэма 3.1. Нацыянальны Полацкі гісторыка-культурны музей-запаведнік			1		
15	Тэма 3.2. Краязнаўчыя музеі Віцебскай вобласці			1		
16	Раздзел IV Дзяржаўныя музеі Гомельскай вобласці. Агульны агляд	1				
17	Тэма 4.1. Гомельскі палацава-паркавы ансамбль				1	Падрыхт. прэзент.
18	Тэма 4.2. Раённыя краязнаўчыя музеі			1		

	Гомельскай вобласці					
19	Раздел V Дзяржаўныя музеі Магілёўскай вобласці. Агульны агляд	1				
20	Тэма 5.1. Магілёўскі абласны краязнаўчы музей ім. Е.Р. Раманава			1		
21	Тэма 5.2. Раённыя краязнаўчыя музеі Магілёўскай вобласці			1		
22	Раздел VI Дзяржаўныя музеі Гродзенскай вобласці. Агульны агляд	2				
23	Тэма 6.1. Гродзенскі дзяржаўны гісторыка-археалагічны музей				1	Падрыхт. прэзент.
24	Тэма 6.2. Музей “Замкавы комплекс “Мір”				1	Падрыхт. прэзент.
25	Тэма 6.3. Раённыя краязнаўчыя музеі Гродзенскай вобласці			1		
	Разам	12	2	14		

5.2 Асноўная літаратура

1. Гужалоўскі, А.А. Музеі Беларусі (1918-1941 гг.) / А.А. Гужалоўскі. – Мінск, 2002. – 164 с.
2. Гужалоўскі, А. А. Музеі Беларусі (1941-1991 гг.) / А.А. Гужалоўскі. – Мінск, 2004. – 192 с.

5.3 Дадатковая літаратура

3. Музеі Беларусі. Праблемы. Перспектывы. Інавацыі : экспазіцыйна-выставачная дзейнасць / [уклад., пер. з рус., агул. рэд. І. Б. Лапцёнак]. - Мінск : [Інстытут культуры Беларусі], 2012. – 228 с.
4. Музеі Беларусі: даведачнае выданне. – Мінск: БелЭн, 2008. – 559 с.